

In 1677 kreeg stadhouder Willem III in Hoog Soeren een

bescheiden jachthuis, waar hij zijn hele leven graag zou blijven komen. Hij werd daarbij regelmatig vergezeld door zijn privésecretaris Constantijn Huygens jr. (1628-1697), die in zijn journaals veel gegevens optekende over de jachtpartijen en veldtochten van de stadhouder. In die journaals maakte hij soms ook schetsen van de omgeving. Deze tekening van 'Hoochsoeren' maakte Huygens op 25 augustus 1679. Het huis met de windvaan is het jachthuis van prins Willem III.

In 1650 ging het zo goed met de Republiek, dat de gewesten meenden dat ze beter af waren zónder stadhouder dan mét. Vooral Holland en Zeeland en de steden in het westen stonden sceptisch tegen al te veel Oranje-invloed. Ze vreesden dat het stadhouderschap het karakter van een monarchie zou krijgen – en dat moest voorkomen worden. Dat de gedoodverfde opvolger nog niet eens geboren was toen zijn vader overleed, vereenvoudigde hun besluit. Maar in 1672 veranderde de situatie. De welvarende Republiek werd onder de voet gelopen door een coalitie van Fransen, Engelsen en de bisschoppen van Münster en Keulen. De Franse Zonnekoning, Lodewijk XIV, was persoonlijk aanwezig toen 150.000 Franse soldaten bij Lobith de Rijn overstaken. Grote delen van de Nederlanden werden bezet en geplunderd, en 1672 ging de geschiedenis in als het Rampjaar. Alles zat tegen. De roep om een sterke man nam toe, en Willem III, nog geen 22 jaar oud, werd benoemd tot kapitein-generaal van het leger van de Republiek.

In de loop van dat jaar keerden de kansen. De Hollandse waterlinie werd in werking gesteld en de vijandelijke opmars smoorde in ondergelopen polders. Op zee zorgde Michiel de Ruyter voor overwinningen. Willem III trok met zijn leger op naar Bonn – de residentie van de bisschop van Keulen – nam de stad in en wist zo de aanvoerlijnen via de Rijn te doorsnijden. Dat dwong de bisschoppen van Keulen en Münster en ook Lodewijk XIV tot vrede.

De dankbaarheid in Nederland was groot. In 1674 werd Willem III stadhouder van Holland, Zeeland, Utrecht, Gelderland en Overijssel. Het bevrijde Gelderland bood hem zelfs de hertogstitel aan, maar dat was onaanvaardbaar voor Amsterdam en Zeeland omdat Gelderland dan zou terugkeren tot de feodaliteit en een van de Nederlandse gewesten geregeerd zou worden door een vorst. Toen Willem III moest weigeren, boden de Gelderse Staten hem de titel aan van opperjagermeester van de Veluwe. Ook deze functie had vorstelijke allure.

Willems successen bleven voortgaan. In 1677 trouwde hij met de Engelse Mary II Stuart, nicht van de Engelse koning Karel II. Toen Karel II in 1685 stierf werd Mary's vader koning. Als eerstgeborene was Mary de erfgename van drie tronen: Engeland, Schotland en Ierland. Haar vader, Jacobus II, was echter katholiek geworden en streefde een absolute monarchie na. Dat was onverteerbaar voor de protestantse partij in Engeland. Toen de koning in 1688 alsnog een zoon kreeg, leek een katholieke troonopvolging onvermijdelijk. Engelse politici deden daarom een beroep op de protestantse stadhouder Willem III om zijn schoonvader van

Een volmaakte tuin

Het Loo werd gebouwd tijdens de bloeiperiode van de Hollandse tuinkunst, die rond 1680 haar hoogtepunt beleefde. In die tuintraditie, voortgekomen uit het Hollands classicisme, werden huis en tuin als één symmetrisch geheel ontworpen. Het Loo werd geheel volgens die nieuwe traditie vormgegeven. De tuin werd *buitensael* genoemd, om de samenhang met het gebouw – de binnenzaal – te benadrukken, en veel tuinpatronen en -details kwamen terug in schilderijen van plafonds of vazen in het paleis. De tuin bestond uit rechthoekige parterres, die symmetrisch ten opzichte van de hoofdas waren gelegd. Om de tuin lagen brede wandelterrassen, die zicht boden op de kunstig geschoren hegpatronen en op de uitzonderlijke collectie planten die door de West- en Oost-Indische Compagnieën van heinde en verre werd meegebracht. In de zomermaanden werd in de tuin een grote collectie gekuipte

citrusbomen opgesteld. De oranjebloesem en -appels stonden symbool voor het Huis van Oranje. Tegen het einde van de zeventiende eeuw waaide vanuit Frankrijk een nieuwe tuinmode over. De besloten Hollandse tuin maakte plaats voor de Franse baroktuin, die via zichtassen geopend was naar het omringende landschap. Deze vernieuwing werd vanaf 1689 toegepast op de uitbreiding van Het Loo, zoals goed te zien is op deze ingekleurde prent die Petrus Schenck omstreeks 1700 uitgaf. Door het huis en de tuin, over de as van de oprijlaan, liep van noord naar zuid een Middenallee, die ongeveer een kilometer ver in het leghedelanderschap werd doorgetrokken, tot aan een houten piramide. Het had een overweldigend effect. Vanuit de beslotenheid van de volmaakt gecultiveerde tuin keek men recht de eindeloze wildernis in. Zelfs binnen, in het corps de logis, was die zichtlijn duidelijk herkenbaar.

de troon te stoten. Voor Willem III was dit een uitgelezen kans om Engeland van vijand tot bondgenoot te maken in de voortdurende strijd tegen Lodewijk XIV. Met een leger van meer dan 21.000 man en een vloot van honderden schepen ging hij in het Engelse Torquay aan land. De opmars naar London verliep vlot. Veel Engelse officieren kozen de kant van Willem III. De staatsgreep kreeg, vanwege het voorspoedige verloop en het geringe bloedvergieten, de naam Glorious Revolution. In 1689 werden Mary en Willem III gekroond tot koningin en koning van Engeland; in de jaren daarop volgden het koningschap van Schotland en Ierland. Vanaf dat moment was koning-stadhouder Willem III de onbetwiste leider van de Europese coalitie tegen Lodewijk XIV.

Een jachthuis op de Veluwe

STADHOUDER WILLEM III was – ondanks zijn slechte gezondheid – een hartstochtelijk jager en ontwikkelde zich al jong tot een uitstekend ruiter. Net als zijn vader had Willem III een grote voorliefde voor de parforcejacht – de achtervolging van het wild te paard – en voor het uitgestrekte Veluwse landschap, dat daarvoor uitermate geschikt was. Er was veel wild, er woonden weinig mensen en de afwisseling van open heidevelden en dichte bossen maakte het terrein ideaal voor de jacht.

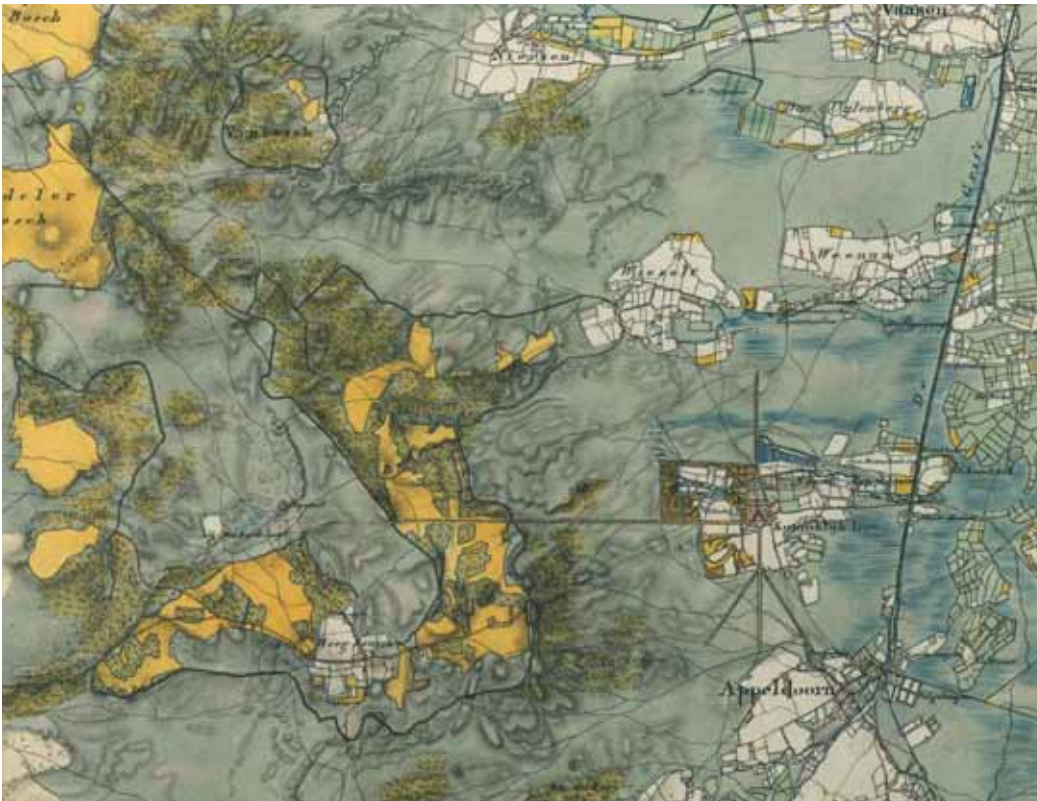
Nadat Willem III in 1675 het opperjagermeesterschap over de Veluwe had verworven, en daardoor op het overgrote deel van de Veluwe kon jagen, kwam hij steeds vaker naar de Veluwe.

In 1677 kreeg de stadhouder als blijk van waardering van de Gelderse Landdag een hoeve in Hoog Soeren, inclusief het bijbehorende land. Het lag midden in de Hoog Soerense Bossen, zijn meest geliefde jachtterrein. Het was niet meer dan een boerderij, die de prins in 1678 liet verbouwen tot eenvoudig jachtverblijf. Hij bleef er tot zijn dood graag komen, ook toen hij veel luxueuzere jachtverblijven tot zijn beschikking had.

In 1680 begonnen Willem III en zijn vrouw Mary aan de ingrijpende restauratie en verfraaiing van de Hof te Dieren. Willems vader had de Hof in 1647 aangekocht van de commanderij Dieren van de Duitse Orde, met de omliggende goederen en gronden, inclusief heidevelden, ‘santduynen’ en zeven bossen – 1200 hectare in totaal. Willem II had het laten omheinen, zodat hij er het uitgezette wild kon bejagen, maar de Hof was na de dood van Willem II vervallen geraakt. Willem III en Mary – die elkaar vonden in tuinkunst en architectuur – lieten de Hof vergroten en er een prachtige watertuin aanleggen – een vingeroefening voor het grotere werk.

Nog voordat de Hof te Dieren gereed was – in 1684 – was al duidelijk dat het te klein zou zijn voor de ontvangst van de jachtgezelschappen, die met de groeiende internationale status van de stadhouder steeds groter werden. Bovendien stak de Hof te Dieren nogal schril af tegen de jachtpaleizen van andere Europese vorsten, en in het bijzonder tegen het juist gereed gekomen, schitterende buitenpaleis van koning Lodewijk XIV in Versailles. Aanvankelijk had Willem III zijn geliefde Hoog Soeren op het oog als locatie voor zijn nieuwe, grotere buitenverblijf, maar al snel werd duidelijk dat een jachtslot bij Het Loo – op nog geen halfuur rijden van de Soerense Bossen – veel betere mogelijkheden bood.

De sprengbeken op Het Loo zorgden namelijk voor veel vers water, en hoewel Hoog Soeren een bron had – Pomphul – was de watertoevoer daar veel te beperkt. Want juist water was belangrijk, niet alleen als drinkwater voor de gasten en voor de uitgebreide jachtequipage van honden en paarden, maar ook voor de aanleg van een paleistuin met vorstelijke waterpartij-

Op deze militaire kaart van cartograaf Maximiliaan Jacob de Man uit 1807, toen Het Loo er nog vrijwel geheel zo bij lag als in de tijd van stadhouder Willem III, is goed te zien hoe afgelegen het landgoed aanvankelijk lag, midden op de hei. Ook tussen Het Loo en Apeldoorn lagen uitgestrekte heidevelden. De Loolaan, die op de kaart van De Man het paleis met Apeldoorn verbindt, werd pas tussen 1735 en 1740 aangelegd, in opdracht van stadhouder Willem IV.

46

47

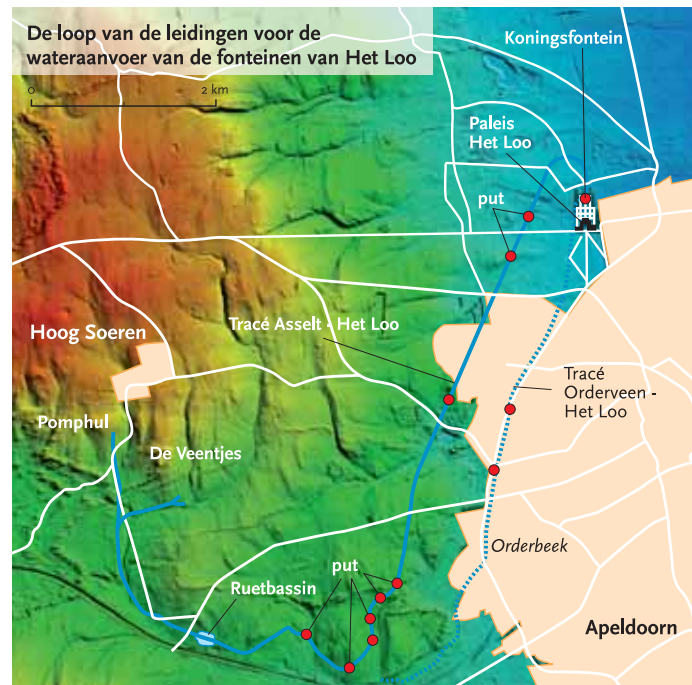
en. Daarbij kwam dat de hoogteverschillen op Het Loo het mogelijk maakten fontein en te leggen. Tot slot bood het oude kasteeltje de mogelijkheid om al tijdens de bouw op Het Loo te verblijven – en was het kasteel al niet eerder de plek geweest waar de opperjagermeester van de Veluwe had gewoond?

Op 27 november 1684 kocht Willem III het oude jachtslot Het Loo voor 90.000 carolusgulden van Johan Carcelis van Ulft, met alle bijbehorende gebouwen – zoals een herberg en brouwerij – en de overige bezittingen, waaronder enkele hoeven en gronden. Ook verwierf Willem III de waterrechten van de sprengen bij Het Loo en kocht hij de molenaars uit, omdat hij het water – en de ruimte – nodig had voor de aanleg van de vijvers en fontein en. Om zich te verzekeren van nog meer water kocht hij ook een particulier veen in Orden aan, een waterrijk moeras van enkele hectaren, iets ten zuiden van Het Loo, en twee papiermolens aan de Orderbeek, inclusief de bijbehorende waterrechten. Tot slot hoorden bij de koop ook enkele waardelen – gebruiksrechten – in de gemeenschappelijke gronden rond het buurtschapje Loo, en twee waardelen in het Hoog Soerense Bos.

De bouw van paleis en de aanleg van de Paleistuin werden met grote voortvarendheid ter hand genomen. Architect Jacob Roman, die eerder ook verantwoordelijk was geweest voor de verbouwing van de Hof te Dieren, nam de leiding van de bouw op zich. De Académie d'Architecture in Parijs maakte ontwerpen voor een paleis in classicistische stijl en de uit Frankrijk gevluchte architect en Hugenoot Daniel Marot tekende nadien voor het paleisinterieur.

Binnen enkele maanden waren de eerste aanbestedingen geregeld. Alleen al voor het bouwrijp maken van de grond en het uitgraven van de verdiepte Paleistuin zette Willem zesduizend soldaten in van de omliggende garnizoenen, en al in mei 1685, een halfjaar na aankoop, legde prinses Mary de eerste steen voor het nieuwe jachtpaleis. Later dat jaar was al het met-

Om de fonteinen van Het Loo van water te voorzien liet stadhouder Willem III in 1686 vanuit het waterrijke Orderveen, 4 kilometer ten zuiden van Het Loo, een ondergrondse waterleiding aanleggen. Het Orderwater stuwde 'twintig spuiters van middelbaren bogt' op tot een meter of vier hoog. Maar om de Koningsfontein te laten spuiten was meer water nodig en een groter verval. Nadat Willem III koning van Engeland was geworden werd daarom een nieuwe waterleiding aangelegd, met een verzamelbassin bij Asselt. Drie bronnen voedden de koninklijke waterleiding, waarvan Pomphul, bij Hoog Soeren, op 13 kilometer afstand van Het Loo lag. Vanuit het Ruetbassin ging het water in ondergrondse leidingen naar Het Loo. Om de waterleiding geleidelijk te laten dalen moesten op sommige trajecten hellingen diep worden ingegraven; elders werden dijklichamen aangelegd. Tegenwoordig herinnert een doorsneden helling, zomaar ergens midden in het bos, hier en daar nog aan de loop van de oude leiding.

selwerk gereed van het vierkante hoofdgebouw, het corps de logis. Aan weerszijden verschenen het jaar erop zijvleugels – met stallen en dienstwoningen – die via zuilengangen, zogenaamde colonnades, met het hoofdgebouw waren verbonden.

Het liefst had Willem III meteen meer grond rond Het Loo gekocht. Maar het overgrote deel van het gebied was gemeenschappelijke markegrond, waarin hij enkel wat waarden had verworven. Om de Paleistuin verdiept te kunnen aanleggen had de stadhouder zelfs de toestemming nodig van zijn markegenoten, zo blijkt uit oude Markeboeken. Toch lukte het Willem III om in de daarop volgende jaren stapsgewijs enkele aangrenzende hoeven te kopen, zoals het Achterloo en Oldenhoff (in 1686) en de Roeltjeskamp (in 1688), waar hij diverse gebouwen liet zetten, zoals de kennels voor zijn meute. Op die nieuwe terreinen rond Het Oude Loo – zoals het oude kasteeltje vanaf toen genoemd werd – liet hij in de loop van de tijd een wandelpark aanleggen met allerlei attracties, zoals een labyrint, een sterrenbos, een volière en verschillende waterwerken. Verder waren er moestuinen, visvijvers, oranje-rijen, enkele boerderijen die verse melk en graan leverden, een konijnenwarande, en – in de buurt van Vaassen – een eendenkooi. De prinselijke keuken was goed voorzien.

Van jachtslot naar koninklijk Paleis

IN HET VOORJAAR VAN 1687 betrokken Willem en Mary het corps de logis, en tijdens het jachtseizoen dat jaar jaagde de prins bijna dagelijks met zijn gasten op Het Loo. De werkzaamheden vorderden snel, maar nog voordat het werk helemaal was afgerond vertrok het stadhouderlijk paar in het najaar van 1688 naar Engeland, om met hun Glorious Revolution de Engelse troon over te nemen. Het werd de opmaat tot opnieuw langdurige oorlogshandelingen. De katholieke Ieren gaven zich pas in 1691 gewonnen, terwijl de Franse koning Lodewijk XIV de machtsgreep van koning-stadhouder Willem III meteen in 1688 beantwoordde met een nieuwe oorlog tegen de Republiek.

Willems jaaragenda had vanaf toen een vast patroon, zo blijkt uit de dagboeken van zijn se-

cretaris Constantijn Huygens jr. In de winter en het vroege voorjaar was hij voor staatszaken meestal in Londen. Vanwege zijn astmatische aanleg ontvluchtte hij als het even kon de roke-
rige city, en vertrok hij naar Kensington of Hampton Court. De lucht was er frisser, maar be-
langrijker nog waren de uitgebreide jachtgebieden en -equipages waarover Willem als Engel-
se koning kon beschikken. In Engeland jaagde de adel op uitgezette herten in omheinde
'deer parks', zoals Willems vader dat in de Hof te Dieren had gedaan. Willem III introduceer-
de in Engeland zijn Veluwse jachtmethode, de parforcejacht in het vrije veld. Het maakte dat
Willem III in Engeland nog steeds wordt gezien als 'one of our greatest hunting sovereigns'.
Vroeg in het voorjaar, vaak na een kort bezoek aan Nederland en zijn geliefde Paleis Het Loo,
ging Willem III naar de Zuidelijke Nederlanden, waar hij de militaire campagnes tegen
Frankrijk leidde – en zelfs dan probeerde hij zo vaak mogelijk te jagen. In het najaar jaagde
hij op Het Loo, waarna hij zijn verblijf in de Nederlanden afsloot met besprekingen in Den
Haag, om zich vervolgens terug te spoeden naar Londen voor de opening van het Parlement.
Mary Stuart bleef het hele jaar in Engeland.

Koning-stadhouder Willem III had een uitzonderlijke passie voor de jacht. De Anglicaanse
bisschop Gilbert Burnet, de geestelijk raadsman van het koningspaar, zag die passie als een
manier om te ontsnappen aan de druk van de hectische politiek van het hofleven. 'This put
him on a perpetual course of hunting, to which he seemed to give himself up, beyond any
man I ever knew. But I looked on that always as a fleeing from company and business.' Het
was wellicht dat verlangen naar afzondering, dat ook Willems voorkeur voor de Veluwe ver-
klaarde. In Engeland moest Willem de jacht als koning uitvoeren, met een uitgebreide eti-
quette en verplichte gasten. Op Het Loo daarentegen, zo blijkt uit de dagboeken van Willems
privésecretaris Constantijn Huygens, kon Willem tegen de avond beslissen om nog even uit
jagen te gaan. Aan zijn goede vriend Jan van Arnhem, heer van kasteel Rosendael, schreef
Willem III herhaaldelijk over zijn verlangen naar de Veluwe: 'Ik kan U Ed. niet genoeg
seggen hoe seer ick naer de Veluwe verlang, meer als het betaemt.'

Na de aanvaarding van het Engelse koningschap, in 1689, moesten paleis en tuinen uitge-
breid worden, zodat ze beter beantwoordden aan de nieuw verworven status van Mary en
Willem III. Twee jaar later werd gestart met de bouw. De colonnades, die het corps de logis
verbonden met de lage zijvleugels, werden aan beide zijde afgebroken en vervangen door een

48

49

Bij de Ruetbron liet koning-stadhouder
Willem III een bassin aanleggen van
bijna 1 hectare groot, van waaruit het verzamelde
water naar de Koningsfontein van Het Loo werd
geleid. Het bassin werd verdiept, omwald en met
leem bekleed, om waterverliezen tegen te gaan.
Tegenwoordig zijn de Ruetbron en het bassin nau-
welijks te vinden. Een slingerend paadje leidt naar
een open plek in het bos, waar in een kleine poel
water opkwelt: de oude bron. Een dun stroompje
water sijpelt in de richting van het oude verzamel-
bassin, dat nog enigszins te herkennen is aan de
oude omwalling. In het bassin groeien nu eiken,
berken en dennen.

Hogere fontein dan op Versailles

Koning-stadhouder Willem III en de Franse koning Lodewijk XIV – de Zonnekoning – waren belangrijke politieke tegenspelers op het Europese toneel. De paleizen van Willem III en Lodewijk XIV worden daarom wel met elkaar vergeleken. Versailles was een voorbeeld voor veel Europese vorsten en de ontwerpen voor Het Loo van de Académie d'Architecture waren inderdaad op Versailles geënt. Toch gaat de vergelijking op vele fronten mank. Versailles was het voornaamste verblijf van Lodewijk XIV en het regeringscentrum van Frankrijk. Het paleis bood plaats aan vele duizenden hovelingen. Het Loo was een jachtverblijf waar de stadhouder hooguit enkele maanden per jaar verbleef, juist ook om staatszaken te ontvluchten. Edward Southwell, die in het gevolg van Willem III in 1696 Het Loo bezocht, schreef dat Willem de bebouwing met opzet beperkt had gehouden, om zo grote hoeveelheden gasten tegen te gaan. Het Loo had, behalve een geringer formaat, ook een soberder uiterlijk dan Versailles. Het woud van pilaren, bogen en beelden dat de gevel van Versailles sierde, ontbrak op Het Loo. Ook Willems jachtequipage was veel kleiner dan die van Lodewijk XIV. Lodewijk had vier grote jachtkwartieren en 110 jagers en pikeurs in vaste dienst. Willem III deed het

met zestien man vast jachtpersoneel. Wat betreft de tuinen stak Het Loo Versailles wel naar de kroon. De Koningsfontein (hieronder te zien) was niet alleen hoger dan de hoogste fontein van Versailles, maar spoot ook continu. Bovendien was het Loo-water vers en helder. Edward Southwell was, net als veel andere bezoekers uit die tijd, diep onder de indruk en schatte de waarde van de fontein in klinkende munt: 'The beauty of it may be estimated by the charge which some talk of to be near 30,000 pound.' Dat Willem III zijn dure projecten op de Veluwe kon financieren oogstte de nodige verwondering. Terwijl Willems rivaal Lodewijk XIV tijdens de Negenjarige Oorlog (1688-1697) alle bouwprojecten moest stilleggen, liet Willem Het Loo uitbreiden en kocht hij elders op de Veluwe verschillende buitens. Anders dan in omringende landen was Willems privébegroting gescheiden van de staatsbegroting. De oorlogskosten werden door de welvarende Republiek opgebracht; zijn Nederlandse huizen betaalde Willem III zelf – en bleven dus ook familiebezit. Wel kreeg Willem de nodige hulp. Zo schonk Gelderland de prins twee Veluwse goederen (Hoog Soeren en Meerveld) en wilden veel koopmannen en bankiers Willem graag financieren.

Op deze prent van Romeyn de Hooghe – het linkerdeel van een driedelige ets – is de terugkomst te zien van de jachtstoet van koning-stadhouder Willem III bij Paleis Het Loo, over de Koningslaan. De jagermeester, hoornblazers en de koning zelf zijn inmiddels gepasseerd. Vlak achter hen – rechts op de prent – wordt op een open wagen de belangrijkste jachtbuit van die dag

binnen- en een buitenpaviljoen. De zuilengang werd overgebracht naar de nieuwe boventuin, die achter de oude benedentuin werd aangelegd. In de nieuwe boventuin moest ook het pronkstuk van het paleis verschijnen, de

Koningsfontein. Begin 1692 gaf Willem III opdracht tot de aanleg van ‘enkele buitengewoon hooge spuitende fonteynen en lustwaterwerken’, ‘U weet hoe belangrijk ick het vind om enkele [daarvan] te bezitten in mijn nieuwe tuin’, schreef de koning-stadhouder aan zijn jeugdvriend Hans Willem Bentinck. ‘Water en fonteynen zijn het grootste ornament in een tuin. Het is steeds in beweging en men hoeft zich nooit eenzaam te voelen.’

Om de benodigde hoeveelheid water en waterdruk te krijgen – nodig voor zo’n hoge fontein – lagen Willems bestaande waterbronnen niet hoog genoeg. Daarom kocht hij in 1692 een hoeve bij Asselt – een stuk hoger op de stuwwal – inclusief ‘twee gedesidereerde sources’, de Veen-tjes en de Ruetbron. Bij de Ruetbron werd een groot verzamelreservoir aangelegd dat werd bekleed met leem, om waterverliezen te voorkomen. Vanuit het reservoir werd een kilometerslange ondergrondse waterleiding naar Het Loo aangelegd van terracotta buizen en houten leidingen – een technisch hoogstandje voor die tijd. De klus werd in een recordtempo geklaard want al in 1693 spoot de Koningsfontein meer dan 13 meter de lucht in, waarmee het de hoogste fontein van Europa werd. Een ‘fontainier’ hield met acht knechts de werken in orde.

Het was een magnifiek schouwspel. Uit heel Europa kwamen bezoekers naar Het Loo om zich te laten verbazen door het grote contrast tussen de strenge, geometrische ommuurde tuin met zijn waterpracht en de onmetelijke wildernis direct erbuiten. Koning-stadhouder Willem III was erin geslaagd de Zonnekoning naar de kroon te steken: de Koningsprong was niet alleen hoger dan de hoogste fontein van Versailles, maar de fontein spoot ook continu, terwijl de fonteynen op Versailles alleen bij hoogtijdagen werkten. Bovendien was het Loo-water vers en helder – je kon het bij wijze van spreken zo drinken – terwijl het water in Versailles stonk, omdat het keer op keer werd rondgepompt.

Koningin Mary, die als vijftienjarige met Willem III was getrouwd, had aanvankelijk moeten wennen aan haar nieuwe vaderland, maar zou uiteindelijk veel van Nederland gaan houden. Het echtpaar had in Nederland de beschikking over meerdere paleizen, waaronder Paleis

binnengereden, een groot edelhert dat bij wijze van eerbetoon is getooid met eikenloof. Pal daarnaast rijdt een lichte open reiskoets getrokken door vier paarden, met twee hoge gasten. Romeyn de Hooghe maakte deze ets omstreeks 1698, tijdens zijn aanstelling als commissaris voor de herinrichting van de tuinen van Het Loo.